

De Small Business Act (SBA) is het kerninitiatief van de EU op het gebied van mkb-beleid. Het omvat tien beginselen die de uitwerking en uitvoering van beleidslijnen in de Europese Unie en de lidstaten moeten leiden. Deze beginselen staan centraal in de samenstelling van de factsheets. Het eerste hoofdstuk beschrijft het belang en de structuur van mkb-ondernemingen in het land. Hoofdstuk 2 en 3 analyseren voor elk van de mkb-beginselen de positie van het land in vergelijking met het EU-gemiddelde, en hoofdstuk 4 biedt een overzicht van de beleidsontwikkelingen, volgens dezelfde beginselen. Hoofdstuk 5 geeft een voorbeeld van een goede praktijk.

De landenfactsheets dragen ertoe bij dat de uitvoering van de SBA op nationaal niveau kan worden gevolgd. Dit neemt echter niet weg dat de SBA-factsheets geen op zichzelf staande instrumenten zijn. Zij vormen geen allesomvattende beoordeling van het beleid van de lidstaten en moeten worden beschouwd als een **aanvulling op**, en **geen vervanging van** de beschikbare nationale publicaties. Gelieve de methodologische nota door te nemen alvorens deze SBA-factsheet te lezen.

Informatie over de prestaties van alle landen die bij het initiatief betrokken zijn, evenals alle individuele landenfactsheets, zijn te vinden op:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

1. KMO in België – basiscijfers

Mkb-ondernemingen in België: basiscijfers, niet-financiële bedrijfseconomie, 2008 ramingen

	Ondernemingen			Werkgelegenheid			Meerwaarde		
	België	EU-27		België	EU-27		België	EU-27	
	Aantal	Percentage	Percentage	Aantal	Percentage	percentage	Miljard €	Percentage	Percentage
Micro	383 360	92,2%	91,8%	754 437	29,8%	29,7%	32	19,1%	21,0%
Klein	27 816	6,7%	6,9%	544 498	21,5%	20,7%	33	19,8%	18,9%
Middelgroot	4 016	1,0%	1,1%	393 946	15,6%	17,0%	31	18,8%	18,0%
Mkb's	415 168	99,8%	99,8%	1 692 818	66,9%	67,4%	96	57,7%	57,9%
Groot	823	0,2%	0,2%	837 854	33,1%	32,6%	70	42,3%	42,1%
Totaal	415 991	100,0%	100,0%	2 530 735	100,0%	100,0%	166	100,0%	100,0%

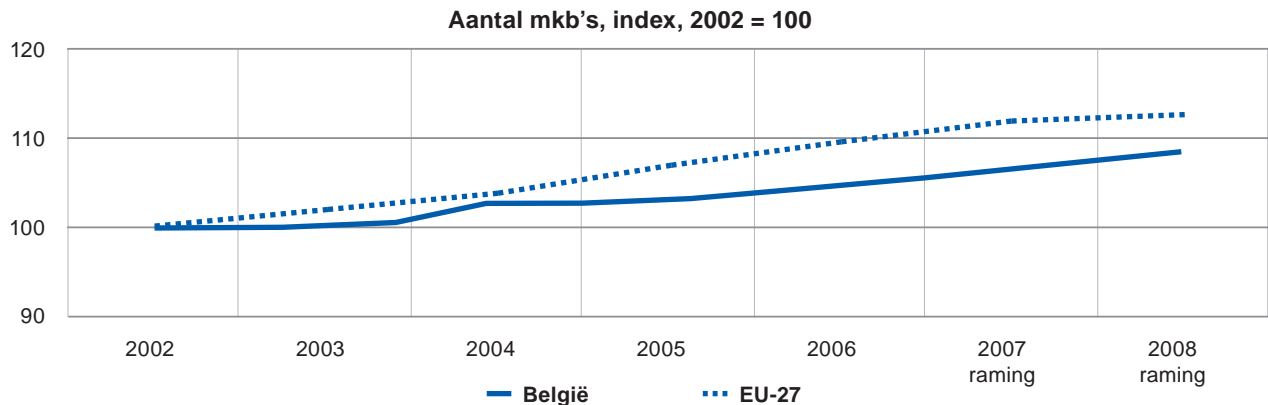
Gegevens voor de niet-financiële bedrijfseconomie (NACE, C-I, K).

Ramingen afkomstig van EIM Business and Policy Research, op basis van de structurele bedrijfsstatistieken van Eurostat voor 2006.

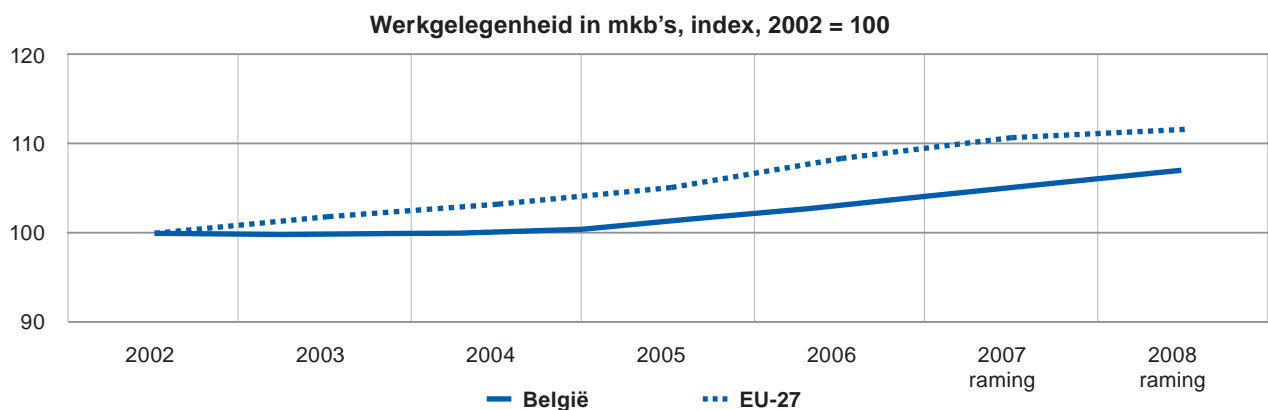
De kmo-sector¹ in België heeft een soortgelijke structuur als die in de rest van de EU: de percentages micro-, kleine en middelgrote ondernemingen zijn gelijk aan de Europese gemiddelden.

Het percentage km-ondernemingen in het totale aantal ondernemingen volgt met 99,8% het model van de EU. Ook de totale Belgische werkgelegenheid in km-ondernemingen is gelijk aan het Europese percentage (67%), maar er is naar verhouding meer werkgelegenheid in kleine en minder in middelgrote ondernemingen.

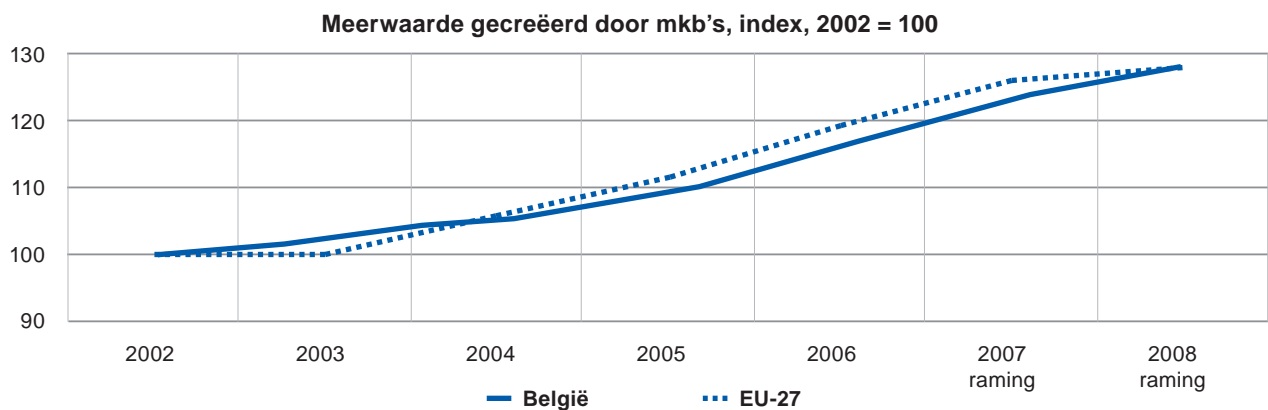
¹ De cijfers in de tabel, die zowel de nationale gegevens als de cijfers voor de EU-27 beslaan, zijn afkomstig van Eurostat SBS 2006, op grond van een raming- en „now-casting” methode, ontwikkeld door EIM Onderzoek voor Bedrijf en Beleid. Voor verdere details verwijzen wij naar de methodologische nota bij de factsheet. Het voordeel van het gebruik van Eurostat-gegevens is dat de statistieken uit verschillende landen zijn geharmoniseerd en dus onderling vergeleken kunnen worden. Het nadeel is dat deze gegevens voor sommige landen verschillen van de door de nationale autoriteiten gepubliceerde gegevens.

Tussen 2002 en 2008 was de groei in het aantal km-ondernemingen in België (8%) minder groot dan de gemiddelde EU-groei van 13%. De nettogroei van het aantal ondernemingen deed zich in die periode voor in de drie grootteklassen.

In de periode 2002-2008 vertoonde de werkgelegenheidsgroei in Belgische km-ondernemingen dezelfde trend dan het EU-gemiddelde, maar in een lager tempo. De totale stijging van 7% is aanzienlijk kleiner dan het EU-gemiddelde van 12%. De werkgelegenheidsstijging was vooral groot in micro-ondernemingen, waar het groeicijfer voor die periode 10% bedroeg.

De meerwaarde van km-ondernemingen steeg nagenoeg gestaag met 27%, gelijk aan de gemiddelde groei in de EU van 28%.

2. Het SBA-profiel van België

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende beginselen van de SBA, en vergelijkt de cijfers voor België met het EU-27-gemiddelde. De analyse maakt een onderscheid tussen twee typen indicatoren: degene die gebruikt werden om een score te berekenen van elk van de SBA-beginselen, en verder enkele indicatoren die interessante informatie verstrekken maar niet genoeg landen beslaan om in deze berekening te worden opgenomen. Zoals te zien is in het diagram, zijn landelijke gemiddelden beschikbaar voor de volgende SBA-beginselen: I. Ondernemerschap, IV. Adequaate reagerende overheid, VI. Financiering, VII. Interne markt, VIII. Vaardigheden en innovatie, en X. Internationalisering. Op de gebieden „adequaate reagerende overheid” en „vaardigheden en innovatie” doet België het beter dan het gemiddelde voor de EU-27. Ten aanzien van de beginselen „financiering” en „internationalisering” levert het land standaardprestaties, op gelijke voet met het EU-27-gemiddelde. Het gebied „ondernemerschap” scoort benedengemiddeld en de score voor „interne markt” ligt zelfs ruim onder het gemiddelde voor de EU-27.

Als bijlage vindt u een beknopte methodologische beschrijving.

I. Ondernemerschap

Over het geheel genomen plaatsen alle beschikbare cijfers voor dit SBA-beginsel België onder het gemiddelde voor de EU-27, hoewel de individuele indicatoren niet op alle gebieden eenduidige prestaties opleveren.

Op het niveau van de individuele indicatoren zijn de Belgen – naar verhouding – meer dan andere EU-burgers geneigd om ondernemerschap als een gelegenheid te beschouwen (respectievelijk 64% en 57% van de burgers). De mate waarin de schoolopleiding geholpen heeft om een ondernemershouding te ontwikkelen, scoort eveneens hoger dan het EU-gemiddelde. Bovendien is de verhouding ondernemerschap uit gelegenheid/uit noodzaak beter dan in de andere EU-landen. Tegelijkertijd vertonen drie van de acht indicatoren standaardprestaties. Het betreft hier: de deelnameratio aan het onderwijs in ondernemerschap (28% van de voltijdstudenten versus 32% in de EU), het percentage mensen dat een onderneming heeft opgestart (21% versus 24%) en de toekomstige ondernemersindex (8% versus

10% van de volwassen bevolking). De globale ondermaatse prestaties van België met betrekking tot dit SBA-beginsel moeten worden toegeschreven aan de wens om zich als zelfstandige te vestigen, en aan het totale aantal ondernemers, die beide benedengemiddelde niveaus halen.

De secundaire indicatoren bieden geen consequente achtergrond voor het hierboven geschetste beeld, maar 4 van de 6 registreren niettemin waarden onder de respectieve EU-gemiddelden. Voorbeelden zijn de media-aandacht voor nieuwe ondernemingen en verscheidene ondernemers-indexen.

II. Tweede kans

Alle beschikbare indicatoren tonen België's bovengemiddelde resultaten op dit gebied. Het kost slechts 4% van de bedrijfsactiva om een onderneming te sluiten (EU-gemiddelde is 11%) en een sluiting wordt afgerond in 1,1 jaar (één jaar minder dan het gemiddelde in de EU). De overheidssteun ten behoeve van een tweede kans bedraagt 85% versus het Europese gemiddelde van 80%.

III. Denk eerst klein

De weinige indicatoren die beschikbaar zijn voor dit beginsel leveren geen consequent beeld op, maar wijzen niettemin op een nagenoeg standaardresultaat.

Eenzijds staat de kmo-steun voor de huidige regelgeving op één lijn met het EU-gemiddelde (39% versus 34% in de EU) en het percentage km-ondernemingen dat problemen heeft met administratieve regels is eveneens standaard (38% versus 33%). De tijd die nodig is om de administratieve verplichtingen na te komen, ligt daarentegen bijna twee keer zo hoog als het EU-gemiddelde van 7,5% van de totale arbeidstijd van km-ondernemingen, te weten 12%.

IV. Adequaate reagerende overheid

Over het geheel genomen plaatsen de cijfers voor dit SBA-beginsel België boven de andere lidstaten in de EU.

De drie voornaamste indicatoren driver voor deze positie, die elk bovengemiddelde waarden behalen, sÿss het aantal dagen dat nodig is om een bedrijf op te starten² en de indexen die de moeite meten om personeel aan te stellen en te ontslaan.

De kosten om een bedrijf op te starten en contracten af te dwingen, zijn daarentegen ongeveer gelijk aan de Europese gemiddelden. Ten slotte is de grootste moeilijkheid voor de Belgische overheid blijkbaar de vastgoedregistratie, die 132 dagen in beslag neemt, vergeleken met een gemiddelde van 61 dagen voor de lidstaten van de EU-27. Dit wordt nog bevestigd door twee secundaire indicatoren, die de kosten en het aantal procedures i.v.m. vastgoedregistratie meten.

De meeste secundaire indicatoren (4 van de 6) wijzen op bovengemiddelde prestaties. Deze hebben betrekking op het aantal procedures om een bedrijf op te starten, de start-arbeidstijden, de rigide aanwervingspraktijken en de ontslagkosten.

V. Overheidsopdrachten en staatssteun

De enige beschikbare indicator, die de verhouding totale staatssteun voor km-ondernemingen beschrijft, scoort aanzienlijk hoger (31 %) dan het gemiddelde voor de EU-27 (11 %).

VI. Financiering

Over het geheel genomen plaatsen de cijfers voor dit SBA-beginsel België op gelijke voet met het EU-27-gemiddelde. Vier van de zeven indicatoren zijn gelijk aan de gemiddelden, zoals de rechtsbescherming, de omvang van kredietinformatie en het geplande deel van de structuurfondsen dat besteed wordt aan het stimuleren van ondernemerschap (9%). Bovendien is durfkapitaal in de aanloopfase even goed voorhanden als elders in Europa, en startkapitaal is in België meer voorhanden.

Het geplande aandeel van fondsen voor plattelandsonwikkeling in de ondersteuning van km-ondernemingen levert voor België ten slotte een score op van halverwege het EU-gemiddelde (1,4% versus 2,9%).

De op dit gebied beschikbare aanvullende statistieken bieden geen eenduidig beeld. Zo onderscheidt België zich enerzijds ten aanzien van de opname in openbare kredietregisters met een veel betere prestatie dan het EU-gemiddelde, maar anderzijds ligt het percentage km-ondernemingen dat problemen heeft om financiering te verkrijgen boven het Europese niveau.

VII. Interne markt

Over het geheel genomen plaatsen de cijfers voor dit SBA-beginsel België ver onder het EU-gemiddelde.

Dit komt met name door de bijzonder slechte omzettingstermijn voor achterstallige richtlijnen (15 maanden) – de op een na slechtste in de EU – het op een na grootste aantal achterstallige richtlijnen (7) en een benedengemiddeld percentage omgezette of aangemelde richtlijnen.

De enige indicator die op dit gebied een neutrale score behaalt, is het aandeel van de import uit de EU in de totale import (70%).

VIII. Vaardigheden en innovatie

Over het geheel genomen plaatsen de cijfers voor dit SBA-beginsel België boven het EU-27-gemiddelde, hoewel individuele indicatoren gemengde resultaten opleveren. Vier van de negen indicatoren komen boven het EU-gemiddelde uit, drie zijn vergelijkbaar met dit gemiddelde, en twee doen het slechter dan het standaardresultaat in de EU.

Positief is het percentage km-ondernemingen (in alle km-ondernemingen) dat in-house innoveert, het percentage km-ondernemingen met innovatieve activiteiten en het percentage innovatieve km-ondernemingen dat met andere samenwerkt. Desondanks schijnen Belgische innovatieve producten niet al te goed te verkopen, afgaand op hun aandeel in de omzet, dat lager is dan het EU-gemiddelde. Wat de onlinetransacties van km-ondernemingen betreft, zijn onlineaankopen populairder in België dan gemiddeld de rest van Europa, en het percentage ondernemingen dat onlineorders heeft binnengehaald is gelijk aan het EU-gemiddelde. Eveneens gelijk aan het gemiddelde van de EU-27 is het percentage kmo-personeel met een tertiaire opleiding en het percentage km-ondernemingen met nieuwe producten.

² In België duurt het 4 dagen om een bedrijf op te starten, tegenover een EU-27-gemiddelde van 17 dagen (bron: World Bank Doing Business 2008). Opgemerkt dient te worden dat deze bevindingen verschillen van de overeenkomstige cijfers die rechtstreeks van de lidstaten werden verkregen in het kader van het Lissabonproces. Volgens deze laatste resultaten duurt het in België slechts 1,5 dag (het overeenkomstige EU-27-gemiddelde is 8 dagen).

IX. Milieu

De twee beschikbare indicatoren vertonen een uiteenlopend beeld. Het percentage km-ondernemingen dat eenvoudige maatregelen neemt om energie te besparen overtreft het gemiddelde van de EU-27 (39% versus 28%), en het percentage km-ondernemingen met omvattende systemen voor energie-efficiëntie is gelijk aan het gemiddelde Europese niveau van 4%.

X. Internationalisering

Over het geheel genomen plaatsen de cijfers voor dit SBA-beginsel België op één lijn met het EU-gemiddelde. Toch stemt niet één indicator op dit gebied overeen met het EU-gemiddelde. De totale score is het resultaat van het uitmidelen van de topwaarden van individuele indicatoren.

Aan de positieve zijde staan de indicatoren die de tijd meten die nodig is om te exporteren en te importeren, en die beter scoren dan die voor de EU-27. In België duurt het minder dan 2 dagen om te exporteren; het beste resultaat van alle 27 lidstaten. Ook de 9 dagen die vereist zijn voor import, wijzen op minder administratieve rompslomp dan het gemiddelde van 13 dagen in de EU. Anderzijds scoren 3 van de 5 beschikbare statistieken slechter dan hun Europese tegenhangers. Het gaat hier o.a. om het aandeel van de omzet uit export, het percentage km-ondernemingen met inkomsten uit buitenlandse activiteiten en het percentage grondstoffen dat in het buitenland wordt gekocht.

3. België: ontwikkeling van de uitvoering van de SBA

Dit hoofdstuk bevat anekdotische bewijzen van de individuele indicatoren op de verschillende SBA-gebieden. Net als in de overige landen is door de gebrekkige gegevens een algemene evaluatie van de vooruitgang van België op de SBA-gebieden op een hoger aggregatieniveau onmogelijk.

I. Ondernemerschap

De meeste cijfers die de ondernemersactiviteit meten, wijzen op volatiele, uiteenlopende prestaties. Deze indicatoren lijken te schommelen rond hun langetermijngemiddelden, met jaarlijkse veranderingen die met name verklaard worden door de huidige economische situatie. Het percentage bedrijfseigenaren bleef stabiel en tijdens de laatste economische opleving (waarvoor gegevens beschikbaar zijn, d.i. 2004-2006) steeg het aantal nieuwe ondernemingen.

II. Tweede kans

De kosten in verband met het sluiten van een bedrijf en het aantal jaren dat nodig is om een bedrijf te sluiten, zijn gelijk gebleven op respectievelijk 4% van de waarde van de boedel en 0,9 jaar. België is op dit punt een van de best presterende landen.

III. Denk eerst klein

Voor België waren geen tijdreeksen beschikbaar.

IV. Adequaat reagerende overheid

De beschikbare indicatoren kunnen worden ingedeeld in twee categorieën: degene waarvan de prestaties de afgelopen jaren verbeterden en degene die stabiel bleven.

De eerste groep omvat de tijd, de kosten en het aantal procedures om een bedrijf op te starten, starre arbeidstijden en rigide aanwervingspraktijken, evenals de levering van e-overheidsoplossingen.

De tweede groep wordt gevormd door de stabiele presteerders. De moeite om personeel aan te stellen en te ontslaan, de kosten in verband met het afdwingen van contracten en de uitgaven aan sociale lasten bleven onveranderd. Bovendien zijn ook de statistieken inzake vastgoedregistratie gelijk gebleven, ver onder de EU-norm.

V. Overheidsopdrachten en staatssteun

De enige beschikbare statistiek – de verhouding totale staatssteun voor km-ondernemingen – was vrij volatiel, maar op middellange termijn lijkt een stijging te worden waargenomen. In 2009 bedroeg deze 31%, vergeleken met een EU-gemiddelde van 11%.

VI. Financiering

De meeste indicatoren waarvoor tijdreeksen voorhanden zijn, waren stabiel, bv. rechtsbescherming, omvang van kredietinformatie, terugbetalingsinformatie in kredietregisters en het percentage wanbetalingen (ca. 2,5%).

Enkele andere indicatoren vertoonden een hoge mate van volatiliteit, zonder in één duidelijke richting te wijzen. Hierbij horen zowel de indicatoren voor durfkapitaal (in de start- en aanloopfasen) als de garanties voor km-ondernemingen.

VII. Interne markt

De enige beschikbare indicator voor dit SBA-beginsel, het aandeel van de import uit de EU in de totale import, is stabiel gebleven op ongeveer 75%.

VIII. Vaardigheden en innovatie

Over het geheel genomen tonen de verzamelde statistieken geen eenduidig patroon.

Het percentage km-ondernemingen dat „e-learning” applicaties gebruikt, is gestegen van 13% in 2004 tot 23% in 2009. Het percentage ondernemingen dat het afgelopen kalenderjaar online heeft gekocht of orders heeft geplaatst, vertoont een hoge mate van volatiliteit en maakt het onmogelijk een consequente trend te onderscheiden. Het percentage km-ondernemingen dat in-house innoveert, het percentage km-ondernemingen met innovatieactiviteiten en het percentage innovatieve km-ondernemingen dat met andere samenwerkt, lijkt stabiel te zijn gebleven, hoewel de beschikbare gegevens vrij beperkt zijn en slechts de jaren 2000, 2004 en 2006 beslaan.

IX. Milieu

Voor België waren geen tijdreeksen beschikbaar.

X. Internationalisering

De indicatoren op dit gebied zijn sinds 2006 constant gebleven. Voorbeelden zijn de tijd die nodig is om te importeren en te exporteren, waarop België zijn bovengemiddelde positie heeft behouden.

4. Beleidsontwikkelingen 2007-2009

In 2007-2009 ondernam België acties op alle gebieden van de SBA, behalve VII. Interne markt en X. Internationalisering. Sommige acties hebben betrekking op meer dan één SBA-beginsel, maar elke actie wordt toch maar eenmaal genoemd. Wanneer het beleid deel uitmaakt van een pakket, bv. een algemeen hervormingspakket, worden de betrokken elementen ondergebracht bij het meest voor de hand liggende SBA-beginsel. De volgende beleidsontwikkelingen zijn het belangrijkste:

I. Ondernemerschap

In 2009 werd op federaal niveau een nieuwe rechtsvorm voor starters gelanceerd: de BVBA Starter. Deze rechtsvorm maakt het voor starters eenvoudiger om een onderneming te beginnen. Na maximaal 5 jaar of zodra 5 personen voltijds tewerk zijn gesteld, verandert de BVBA Starter echter automatisch in een klassieke BVBA.

In 2009 werd het Agentschap Ondernemen in het leven geroepen, na een fusie van het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) en het Agentschap Economie. Het Agentschap Ondernemen verleent advies aan starters.

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Economie hebben samen het initiatief genomen een „Ondernemersklasseweek” te organiseren.

In 2007 introduceerde de Waalse regering een ondernemerschapsprogramma dat jongeren bewust moest maken van de mogelijkheid een onderneming te starten.

SOWACCESS is een Waals gewestelijk internetplatform dat zich bezighoudt met de overdracht van ondernemingen. De website is een tool om vraag en aanbod samen te brengen en gestructureerde informatie te verstrekken over het thema van de overdracht van ondernemingen. SO-WACCESS heeft een nieuw instrument uitgewerkt – de *diagnostic transmission PME* of diagnose KMO-overdracht – dat de ondernemer inlicht over de belangrijkste aspecten van het overdrachtsproces. De potentiële verkoper kan verder in aanmerking komen voor een korte audit (2 dagen) om de diagnose verder uit te diepen. Momenteel zijn zo'n 30 onderhandelingen gaande.

In 2008 lanceerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met een cofinanciering van het Europese structuurfonds EFRO, een initiatief om scholen in gebieden met veel immigranten ondernemingsgeest bij te brengen. Het initiatief richt zich op leerlingen en docenten in het basis-, secundair en tertiair onderwijs.

II. Tweede kans

Een nieuwe wet betreffende de continuïteit van ondernemingen trad in werking in 2009 (zie hoofdstuk 5).

Aanvullend op de nieuwe federale wetgeving ontwikkelde het Vlaams Gewest een Preventief Bedrijfsbeleid, gebaseerd op de akkoorden in het kader van het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité. De missie hiervan is het Agentschap Ondernemen bij te staan op het vlak van het preventief bedrijfsbeleid. Dit omvat het stimuleren, ondersteunen en bevorderen van financieel gezonde ondernemingen.

III. Denk eerst klein

Sinds oktober 2004 is de Kafka-test verplicht voor alle voorstellen die op federaal niveau worden ingediend. Sinds mei 2007 moet de Kafka-test ook worden toegepast op elke nieuwe maatregel die aan de Waalse regering wordt voorgesteld. Deze test is een voorafgaande evaluatie van verordeningen en projecten om ervoor te zorgen dat nieuwe wetgeving minder administratieve rompslomp veroorzaakt. In de eerste twee jaar dat de Kafka-test van toepassing was in Wallonië, werden 235 Kafka-tests uitgevoerd.

IV. Adequat reagerende overheid

Momenteel ontwikkelt de federale regering DIGIFLOW. Via deze e-tool krijgen overheidsdiensten directe toegang tot de administratieve en financiële informatie van ondernemingen. Hierdoor hoeft bijvoorbeeld bij procedures voor overheidsopdrachten minder informatie te worden verstrekt. Op dit moment is een eerste applicatie beschikbaar voor het opvragen van getuigschriften voor overheidsopdrachten.

V. Overheidsopdrachten en staatssteun

In het „KMO-Plan”, dat in 2008 werd gepubliceerd door de federale minister van KMO's, stelde de regering voor de administratieve lasten voor km-ondernemingen bij de federale aanbestedingsprocedures te verminderen. Enkele administratieve aspecten zijn gewijzigd om het voor km-ondernemingen eenvoudiger te maken mee te dingen.

De Vlaamse minister van Innovatie lanceerde in juli 2008 het Actieplan „Innovatief Aanbesteden”. Elke minister in de Vlaamse regering kan op het betrokken beleidsterrein zijn of haar eigen projectvoorstel indienen. Ook wordt een kenniscentrum in het leven geroepen, en momenteel worden in alle verschillende beleidssectoren projecten beoordeeld. In 2007 werd de Waalse portaalsite voor overheidsopdrachten opgezet. De portaalsite is een unieke plek om informatie te krijgen over oproepen van overheidsinstanties in dit deel van België, inclusief lokale overheden. In sommige gevallen is e-procurement toegestaan. In 2008 werden op deze portaalsite meer dan 2 000 opdrachten bekendgemaakt.

Een sterke vereenvoudiging van de toegang van km-ondernemingen tot staatssteun in het licht van de huidige crisis, met name voor O&O-regelingen. Zo werd in Wallonië de eerste betaling van totale overheidssubsidies verhoogd tot 50%.

VI. Financiering

Door de financiële en economische crisis wordt meer nadruk gelegd op de financiering van km-ondernemingen, zowel op federaal als gewestelijk niveau. Op federaal niveau heeft het federale Participatiefonds een nieuw product geïntroduceerd en bestaande producten gewijzigd. In 2009 werd Casheo geïntroduceerd. Kleine ondernemingen kunnen een achtergestelde lening ontvangen indien zij met liquiditeitsproblemen kampen door late betalingen van overheidsinstanties. De aanvraag van een lening onder de regeling Initio is vereenvoudigd, wat betekent dat er geen voorafgaande goedkeuring van een bank meer nodig is alvorens een lening te kunnen aanvragen.

De gewestelijke regeringen hebben de financiële instrumenten ten gunste van km-ondernemingen versterkt, bv. de verhoging van het maximumbedrag van een garantie. Op federaal niveau is er onder andere de aanstelling van een leenbemiddelaar voor km-ondernemingen, enz. Een

ander voorbeeld is de oproep voor openbare leningen uit 2009, ten gunste van de *Caisse Wallonne d'Investissement*, die EUR 81,6 miljoen opbracht. Dit nieuwe fonds zal worden besteed aan investeringen door Waalse bedrijven, met een prioritaire behandeling voor km-ondernemingen en duurzame ontwikkelingsprojecten.

VII. Interne markt

Geen gerapporteerde beleidsactiviteiten voor dit thema.

VIII. Vaardigheden en innovatie

In november 2007 presenteerde de Vlaamse regering een herziening van haar innovatiebeleid.

In 2007 werd een rechtsbasis verleend aan het clusterbeleid in het Waals Gewest.

Sinds 2008 wordt de steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie in het Waals Gewest gereguleerd door een wetsbesluit.

Het Waalse Agentschap voor Technologische Stimulering (*Agence de Stimulation Technologique*) implementeerde „de technologische innovatiecheque”, een nieuwe regeling die km-ondernemingen in de gelegenheid moet stellen met de hulp van een onderzoekscentrum een innovatieproces te starten. Elke km-onderneming kan in het kader hiervan elk jaar maximaal 40 technologische innovatiecheques (EUR 500 per stuk) ontvangen. De regeling wordt voor 75% gecofinancierd door het Waals Gewest en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. In het eerste werkingsjaar (2009) ontvingen 168 km-ondernemingen in totaal 3 400 cheques (hetgeen een bedrag vertegenwoordigt van 1,7 miljoen EUR).

IX. Milieu

In 2007 introduceerde de Vlaamse regering een nieuw systeem van milieusubsidies voor km-ondernemingen. Dankzij het succes van de maatregel werden in 2008 en 2009 3 oproepen per jaar georganiseerd, tegenover één in 2007. Sinds 2009 ontvangen bedrijven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest financiële bijstand voor milieubescherming.

X. Internationalisering

Geen gerapporteerde beleidsactiviteiten voor dit thema.

5. Goede praktijken

Om de inspanningen van de overheid ter ondersteuning van km-ondernemingen te illustreren, wordt de statistische informatie in de factsheet aangevuld met een voorbeeld van een goede praktijk in kmo-beleid.

Voorbeeld van een goede praktijk in het Belgische kmo-beleid

Titel van de regeling: Wet betreffende de continuïteit van ondernemingen

In 1997 werd een wet goedgekeurd met betrekking tot het gerechtelijk akkoord, dat een gunstiger kader moest vormen om ondernemingen te redden die met (financiële) moeilijkheden kampten. Deze wet leverde evenwel nooit het verwachte resultaat op. Daarom heeft de Belgische wetgever nu het kader voor ondernemingen met financiële problemen aan een nieuw onderzoek onderworpen, en meer nog dan voorheen de nadruk gelegd op maatregelen om een insolventiesituatie te vermijden via de versoepeling en uitbreiding van bestaande procedures. Vroeger werd het gerechtelijk akkoord beschouwd als een voorloper van faillissement, maar in tegenstelling tot het vorige wetskader behoudt de schuldenaar met deze wet de volle capaciteit om zijn/haar activa te beheren en te verkopen, terwijl hij/zij intussen wel profiteert van een moratorium. Bovendien zijn de voorwaarden waaronder een reorganisatieprocedure kan worden toegestaan, flexibeler geworden. De schuldenaar hoeft zichzelf niet langer in een situatie van prefaillissement te bevinden; hij/zij hoeft slechts aan te tonen dat de continuïteit van de onderneming op korte of lange termijn wordt bedreigd. De wet werd bekendgemaakt in februari 2009.

Bijlage I: Geselecteerde SBA-indicatoren voor België

Elke dimensie op het radardiagram in hoofdstuk 2 vertegenwoordigt een van de 10 beginselen van de Small Business Act. Elk beginsel van de SBA omvat de meest recente, beschikbare statistische indicatoren die de waarde voor dat beginsel verklaren. Het diagram lijkt enigszins op dat uit 2008, maar werd aangevuld met extra indicatoren en geactualiseerd met meer recente gegevens. Er is zoveel mogelijk getracht de meest recente gegevens te gebruiken, wat gewoonlijk neerkomt op gegevens uit het jaar 2008. Harmonisering (vergelijkbaarheid tussen landen) was de belangrijkste vereiste voor gebruik van de indicatoren. Daarom zijn de indicatoren afkomstig van verschillende internationale bronnen (zie hieronder), in plaats van nationale statistische instellingen. Daarnaast moet een indicator, om in aanmerking te komen voor een SBA-beginsel, hetzij beschikbaar zijn voor een minimumaantal landen, hetzij een minimumpercentage van km-ondernemingen in alle landen beslaan. Verdere details over de toegepaste methodologie vindt u in de methodologische nota op de website van DG Ondernemingen en industrie. Hier wordt tevens een gedetailleerde beschrijving gegeven van alle variabelen en hun bronnen.

Indicator	Meest recente absolute landwaarde	EU-gemiddelde van absolute waarden*	Referentiejaar voor landwaarde	Bron
I. ONDERNEMERSCHAP				
1.1 Wens om zich als zelfstandige te vestigen	18,00	30,71	2007	Flash Eurobarometer 192
1.2 Deelnemeratio aan onderwijs in ondernemerschap	28,00	32,33	2007	Flash Eurobarometer 192
1.3 Ondernemerschap als gelegenheid	64,00	57,48	2007	Flash Eurobarometer 192
1.4 Percentage mensen dat een nog altijd actieve onderneming is gestart of op het punt staat om een onderneming te starten	21,00	23,72	2007	Flash Eurobarometer 192
1.5 Mate waarin de schoolopleiding geholpen heeft om een ondernemershouding te ontwikkelen (%)	60,60	52,77	2007	Flash Eurobarometer 192
1.9 Overlevingspercentage ondernemingen	n/a	70,94	n/a	Eurostat Business Demography database
1.10 Startpercentage ondernemingen	8,40	10,37	2006	Eurostat Business Demography database
1.11 Percentage sterk groeiende ondernemingen (% van totaal)	2,34	4,30	2006	Eurostat
1.12 Percentage bedrijfseigenaren: privésector, met uitzondering van landbouw, jacht, bosbouw en visserij	0,11	0,11	2007	EIM Onderzoek voor Bedrijf en Beleid
1.13 Totale aantal ondernemers	2,85	5,85	2008	Global Entrepreneurship Monitor
1.16 Verhouding ondernemerschap uit gelegenheid/uit noodzaak	9,12	6,24	2008	Global Entrepreneurship Monitor
II. TWEDE KANS				
2.1 Mate van steun voor een tweede kans (% vóór)	85,00	79,80	2007	2007 Flash Eurobarometer over ondernemerschap
2.2 Kosten (% van boedelwaarde) in verband met het sluiten van een bedrijf	4,00	10,72	2009	World Bank Doing Business
2.3 Aantal jaren dat nodig is om een bedrijf te sluiten	0,90	2,09	2009	World Bank Doing Business

Indicator	Meest recente absolute landwaarde	EU-gemiddelde van absolute waarden*	Referentiejaar voor landwaarde	Bron
III. DENK EERST KLEIN				
3.1 Steun onder km-ondernemingen voor huidige regelgeving	39,00	34,33	2007	Observatorium van Europese KMO's
3.2 Tijd die besteed wordt aan administratieve verplichtingen (% totale arbeidstijd KMO's)	12,00	7,48	2007	Observatorium van Europese KMO's
3.3 Problemen met administratieve regels	38,20	32,68	2007	Observatorium van Europese KMO's
IV. ADEQUAAT REAGERENDE OVERHEID				
4.1 Aantal dagen dat nodig is om een bedrijf te starten	4,00	17,20	2009	World Bank Doing Business
4.2 Kosten in verband met het starten van een bedrijf (% inkomen per hoofd bevolking)	5,20	5,21	2009	World Bank Doing Business
4.6 Kosten (% vastgoedwaarde) van vastgoedregistratie	12,70	4,54	2009	World Bank Doing Business
4.7 Afdwingen contracten – kosten (% vordering)	16,60	19,80	2009	World Bank Doing Business
4.8 Beschikbaarheid van e-overheidsoplossingen (aanbodzijde) – Online beschikbaarheid e-overheidsoplossingen	60,00	59,48	2007	Eurostat
4.10 Aantal procedures om een bedrijf te starten	3,00	6,16	2007	World Bank Doing Business
4.14 Aantal procedures om een bedrijf te registreren	7,00	5,16	2009	World Bank Doing Business
4.15 Aantal dagen om een bedrijf te registreren	132,00	61,12	2009	World Bank Doing Business
V. OVERHEIDSOPDRACHTEN EN STAATSSTEUN				
5.1 Aandeel van km-ondernemingen, in termen van de waarde van overheidsopdrachten	n/a	n/a	2005	Commissieverslag
5.2 Verhouding totale staatssteun voor km-ondernemingen	31,00	10,60	2006	Scorebord voor staatssteun
VI. FINANCIERING				
6.1 Durfkapitaal in startfase in verhouding tot bbp	0,03	0,02	2007	EVCA
6.2 Durfkapitaal in aanlopfase in verhouding tot bbp	0,10	0,08	2007	EVCA
6.3 Garanties voor km-ondernemingen (in verhouding tot bbp)	0,04	0,24	2007	Enterprise finance index
6.4 Kredieten verkrijgen: rechtsbescherming (0-10)	7,00	6,64	2009	World Bank Doing Business
6.5 Kredieten verkrijgen: omvang kredietinformatie (0-6)	4,00	4,52	2009	World Bank Doing Business
6.6 Verschil in rente tussen leningen tot EUR 1 miljoen en leningen boven EUR 1 miljoen	0,95	1,00	2009	MFI-rentestatistieken van het ECB
6.9 Gemiddelde betalingstermijn (% gemiddelde contractdagen)	12,00	16,41	2009	Intrum Justitia
6.10 Percentage wanbetalingen (% totaal)	2,50	2,50	2009	Intrum Justitia
6.11 Percentage km-ondernemingen dat problemen heeft om financiering te verkrijgen	28,80	21,06	2007	Observatorium van Europese kmo's

Indicator	Meest recente absolute landwaarde	EU-gemiddelde van absolute waarden*	Referentiejaar voor landwaarde	Bron
VII. INTERNE MARKT				
7.1 Gemiddelde omzettingstermijn in maanden voor achterstallige richtlijnen – in maanden	15,00	9,86	2008	DG MARKT
7.2 Internemarktrichtlijnen – % omgezet of aangemeld	98,60	98,96	2008	Scorebord van de interne markt
7.3 Aantal richtlijnen dat 2 jaar te laat is	7,00	2,28	2008	Scorebord van de interne markt
7.4 Verhouding binnen de EU exporterende kmo-ondernemingen tot totale aantal kmo-ondernemingen (in termen van aantallen ondernemingen)	n/a	0,03	n/a	Eurostat external trade pilot
VIII. VAARDIGHEDEN EN INNOVATIE				
8.1 Percentage ondernemingen dat het afgelopen kalenderjaar online heeft gekocht of orders heeft geplaatst (km-ondernemingen: tussen 10-250 werknemers)	43,00	23,52	2007	Eurostat science & technology
8.2 Percentage ondernemingen dat het afgelopen kalenderjaar online orders heeft binnengehaald (km-ondernemingen: tussen 10-250 werknemers)	15,00	12,81	2008	Eurostat science & technology
8.3 km-ondernemingen die in-house innoveren, als percentage van het totale aantal km-ondernemingen (10-250 werknemers)	40,80	30,33	2006	EUROSTAT, CIS
8.4 Ondernemingen die op organisatorisch of marketinggebied innovaties hebben doorgevoerd, als percentage van het totale aantal km-ondernemingen (10-250 werknemers)	33,55	27,28	2006	EUROSTAT, CIS
8.5 Innovatieve km-ondernemingen die met andere samenwerken, als percentage van het totale aantal km-ondernemingen (10-250 werknemers)	16,60	11,62	2006	EUROSTAT, CIS
8.6 km-ondernemingen met innovatieve activiteiten (10-250 werknemers)	51,00	35,59	2006	EUROSTAT, CIS
8.7 Percentage km-ondernemingen met nieuwe producten of inkomsten uit nieuwe producten	66,20	63,77	2007	Observatorium van Europese kmo's
8.8 Aandeel van de omzet van km-ondernemingen uit nieuwe of aanzienlijk verbeterde producten en diensten	7,00	12,30	2007	Observatorium van Europese KMO's
8.9 Percentage km-personeel met een tertiaire opleiding	30,00	30,44	2007	Observatorium van Europese KMO's

Indicator	Meest recente absolute landwaarde	EU-gemiddelde van absolute waarden*	Referentiejaar voor landwaarde	Bron
IX. MILIEU				
9.1 Percentage km-ondernemingen met omvattende systemen voor energie-efficiëntie	4,00	4,26	2007	Observatorium van Europese KMO's
9.2 Percentage km-ondernemingen dat simpele maatregelen neemt om energie te besparen	39,00	28,44	2007	Observatorium van Europese KMO's
X. INTERNATIONALISERING				
10.1 Aandeel van de omzet uit export (% totaal)	3,00	5,58	2006	Observatorium van Europese KMO's
10.2 Percentage km-ondernemingen met inkomsten uit buitenlandse dochterondernemingen en/of joint ventures (%)	0,10	4,76	2006	Observatorium van Europese KMO's
10.4 Aantal dagen dat nodig is om te exporteren	1,62	11,25	2009	World Bank Doing Business
10.5 Aantal dagen dat nodig is om te importeren	9,00	13,44	2009	World Bank Doing Business
10.6 Verhouding buiten de EU-27 exporterende km-ondernemingen tot totale aantal km-ondernemingen (in termen van aantallen ondernemingen)	n/a	n/a	2005	Eurostat External Trade pilot
10.10 Percentage km-ondernemingen met eigen importen in 2006-2008	38,39	39,17	2008	DG ENTR, Studie over de internationalisering van het KMO
10.11 Percentage km-ondernemingen met rechtstreekse exporten in 2006-2008	33,32	27,13	2008	DG ENTR, Studie over de internationalisering van het KMO
10.12 Percentage km-ondernemingen met buitenlandse investeringen in 2006-2008	2,07	3,68	2008	DG ENTR, Studie over de internationalisering van het KMO

NB: De bovengenoemde groep indicatoren vormt een steekproef van de gegevens die gebruikt werden bij de samenstelling van de radardiagram voor dit land. Voor de berekening van de in de diagram opgekleurde gemiddelden per hoofdstuk zijn de meeste – maar niet alle – bovengenoemde indicatoren gebruikt. Opgemerkt dient te worden dat de waarden niet voor alle indicatoren jaarlijks worden bijgewerkt.